

▶▶▶ **Forandringskompas**
Voksne borgere med handicap

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	3
Opbygning.....	4
Vejledning	5
1. Struktur og overblik	7
2. Psykisk trivsel og tryghed.....	8
3. Sociale kompetencer / socialt liv.....	9
4. Kommunikation	10
5. Sundhed.....	11
6. Mobilitet.....	12
7. Personlig pleje	13
8. Aktiviteter i dagligdagen.....	14
9. Fritid og beskæftigelse	15
10. Økonomi.....	16
Hjælpe spørgsmål	17

I. INDLEDNING

Forandringskompasset i Socialforvaltningen

Forandringskompasset er Socialforvaltningens redskab til at skabe viden om, hvilken virkning borgerne får af at være i forvaltningens tilbud. Det skal bidrage til at skabe viden, som gør medarbejdere, ledere og forvaltningen i stand til systematisk at følge med i borgernes trivsel og udvikling.

Formålet med Forandringskompasset er derfor dobbeltsigtet:

Det er et praksisorienteret dialogværktøj til medarbejderne, som gennem fælles sprog og en fælles systematik får mulighed for at tale om og fokusere på borgerens trivsel og udvikling over tid.

Det er et redskab, som skal generere ledelsesinformation og dermed understøtte ledelsesdialogen om, hvordan Socialforvaltningen kan skabe bedre resultater for borgerne.

Der er udviklet kompasser for alle forvaltningens målgrupper. Alle forandringskompasser består af 10 dimensioner, som tager udgangspunkt i, hvad der er relevant for den konkrete målgruppes livssituation.

Resultatet af arbejdet med kompasset synliggøres i et visuelt billede, som viser hvilke forandringer, der skabes for borgerne over tid.

Forandringskompasset på handicapområdet

På handicapområdet er de overordnede mål, at borgerne oplever øget livskvalitet og selvhjulpenhed. Forandringskompasset skal hjælpe til at sætte fokus på, hvilke indsatser der giver borgeren livskvalitet og muligheder for at blive mere selvhjulpen.

Derudover har forandringskompasset tre mål:

- Det skal understøtte den faglige dialog og bidrage til at dokumentere virkningen af den pædagogiske indsats.
- Det skal give ledelsesinformation om indsatsens virkning – både på afdelingsniveau, tilbudsniveau og centerniveau, samt på handicapområdet som helhed.
- Det skal være et integreret redskab til styring og evaluering af den faglige indsats sammen med den pædagogiske plan og baggrundsbeskrivelsen.

Forandringskompasset er et redskab til en struktureret og systematisk dialog om, hvad borgeren får ud af at være i tilbuddet og den givne støtte. Med forandringskompasset kan vi få et fælles sprog om indsatsen for borgeren, og dialogen kan bidrage til at vurdere, om der er noget, vi skal gøre anderledes, og hvordan der skal prioriteres. Samtidig bidrager kompasset til at formidle og dele viden om borgeren – både blandt medarbejderne omkring borgeren og i samarbejdet med andre tilbud og handicapcenteret.

Der er udviklet fire kompasser på handicapområdet - Forandringskompas for børn med handicap, Forandringskompas for børn med særligt svære funktionsnedsættelser, Forandringskompas for voksne med handicap og Forandringskompas for voksne med særligt svære funktionsnedsættelser. Dette er vejledningen for voksne borgere med handicap.

OPBYGNING

Dimensioner

Forandringskompasset er bygget op af 10 dimensioner, som hver har en skala fra 1-10.

De 10 dimensioner udgør områder, hvor der i praksis arbejdes på at opnå en virkning for borgeren.

Virkning er dét, som borgeren får ud af at være i Socialforvaltningens tilbud. Det vil sige den virkning, borgeren opnår på baggrund af den pædagogisk støtte og ved at være i de rammer og den kontekst, tilbuddet skaber.

Målet kan både være at udvikle borgerens kompetencer, at få mere ud af den givne støtte og kontekst, eller at vedligeholde et kompetenceniveau.

Dimensionerne er ikke udtømmende, men udgør en række relevante områder for borgere med handicap i bo- og dagtilbud.

Skala / graduering

Sammen med dimensionen er der en farveskala, hvis formål er at guide frem til scoringen. Skalaen kan give en pejling på, hvor på 1-10-skalaen, borgeren befinder sig. I kan anvende skalaen i det omfang, det er meningsfuldt.

Skalaen omhandler borgerens evne til at udtrykke egne behov eller ønsker indenfor dimensionen, og i hvor høj grad han/hun selvstændigt kan handle på at opfylde dem. Skalaen er et kontinuum fra at udtrykke behov mere og mere specifikt/abstrakt til at have kompetence til i stigende grad at kunne handle selvstændigt på dem.

	Skala
Givne valg	Borgeren forholder sig til konkret givne valg eller giver i begrænset omfang udtryk for behov.
selvstændighed	Borgeren giver udtryk for specifikke behov og kan i tiltagende grad handle selvstændigt på opfyldelse heraf.
	Borgeren klarer sig tiltagende selvstændigt og er i høj grad selvhjulpen.

VEJLEDNING

Vejledning til selve scoringen i kompasset

I skal foretage scoringen på baggrund af dialog mellem to eller flere medarbejdere med kendskab til borgeren. Det kan være medarbejdere i samme tilbud, eller fx medarbejdere i bo- og dagtilbud.

Borgeren kan deltage i dialogen om kompasset i det omfang, I vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt for borgeren. Dette kan fx være i forbindelse med definition af mål i den pædagogiske plan og i den løbende evaluering af planen.

Scoringen består af et tal pr dimension. I scoringen skal I forholde jer til borgerens aktuelle situation. Hvad kan borgeren på nuværende tidspunkt i den kontekst han eller hun er i og i de relationer han eller hun indgår i? Det er anbefalingen, at I dokumenterer begrundelsen for den aktuelle scoring til brug for fremtidige scoringer. Dette kan fx kort noteres i notatark til kompasset eller i notatfelt til det samlede kompas samt i de uddybende beskrivelser relevante steder i hhv. baggrundsbeskrivelsen og den pædagogiske plan. Notatarket vil udelukkende være til jeres eget interne brug.

Da kompasset skal give et billede af, hvilken virkning borgeren får af en given indsats, vil de borgere, der både er visiteret til et bo- og dagtilbud i forskellige centerfællesskaber, have et kompas fra begge tilbud. For de borgere, som benytter et internt dagtilbud, vil det være op til tilbuddet at vurdere, om indsatsen på henholdsvis bo- og dagtilbuddet varierer i en sådan grad, at det for den enkelte borger giver mening, at der udarbejdes 1 eller 2 kompas på borgeren.

For voksne borgere med handicap gælder, at der skal foretages scoring indenfor følgende kadencer:

- For borgere på botilbud, som benytter sig af Forandringskompasset til borgere med handicap (FKI), skal der foretages scoring på alle dimensioner 1 gang årligt, og så skal der følges op på de dimensioner, hvor der er opstillet målyderligere 1 gang. Det anbefales at opfølgningen sker i forbindelse med revurderingen af de pædagogiske plan mål.
- For borgere som benytter sig af forandringskompasset til borgere med særligt svære funktionsnedsættelser gælder, at der skal udarbejdes kompas 1. gang årligt.
- For borgere som er visiteret til Paletten eller center for selvejende dagtilbud, skal der laves kompas til borgerne 1 gang årligt og for interne dagtilbud, er det centerchefen, som beslutter, hvor ofte der skal foretages scoring i forandringskompasset for den enkelte borger.
- For borgere som er visiteret til et aflastningstilbud skal der ligeledes udarbejdes kompas 1 gang årligt.

I skal indtaste selve scoringen i CSC Social. Det vil herefter være muligt at se et visuelt billede af borgerens status, samt hvilke bevægelser der har været fra scoring til scoring. Scoringerne for alle dimensioner skal indtastes.

Hjælperedskaber på kk.intra

I kan på kk.intra finde hjælperedskaber og guides til forskellige dialogformer, notatark, visuelle dialogredskaber og skabeloner til brug for arbejdet med kompasset og arbejdet med formulering af mål med videre i den pædagogiske plan.

Materialet kan anvendes efter behov og ønske – både i dialogen mellem personalet og i arbejdet med borgeren.

Du finder blandt andet:

- Selve forandringskompasset
- Visuelt materiale – herunder forskellige visuelle
- fremstillinger af det samlede kompas, samt de enkelte
- dimensioner fx til brug for dialog med borgeren
- Forskellige guides til dialogen om kompasset
- Notatark til brug for kompasdialogen
- Notatskabelon til brug for arbejdet med mål i den pædagogiske plan
- Retningslinjer for anvendelse af kompasset i aflastning for voksne
- Retningslinjer for anvendelse af kompas til voksne med særligt svære funktionsnedsættelser (FK 2)
- Slides fra oplæg, workshops mv., som har været afholdt om og i forbindelse med kompasset
- FAQ – ofte stillede spørgsmål og svar
- Udsendte nyhedsbreve
- Med mere....

I. STRUKTUR OG OVERBLIK

Struktur og overblik		
Skala/graduering	<p>Dimensionen handler om, i hvilket omfang borgeren forstår, følger og/eller lægger en struktur for sin egen hverdag. Herunder i hvilket omfang borgeren planlægger et handlingsforløb, følger rutiner og holder aftaler, samt håndterer skift i dagligdagen.</p> <p>Struktur og overblik er vigtigt for at kunne leve et selvstændigt liv, opleve sig selvhjulpne, indgå i sociale og jobmæssige sammenhænge, samt for at borgeren kan forme sine dage hensigtsmæssigt i forhold til det, som har betydning for egen livskvalitet.</p>	Scoring
givne valg	Borgeren er ikke i stand til at følge en struktur	1
	Borgeren kan i meget begrænset omfang følge en struktur	2
udtrykker behov		Borgeren kan i begrænset omfang følge en struktur
	4	
	5	
mindre selvstændigt	Borgeren kan i nogen grad følge en struktur	6
		7
selvstændigt	Borgeren kan i høj grad følge en struktur	8
		9
	Borgeren kan fuldt ud følge en struktur	10

2. PSYKISK TRIVSEL OG TRYGHED

Psykisk trivsel og tryghed		
Skala/graduering	<p>Dimensionen handler om, i hvilket omfang borgeren giver udtryk for trivsel, livsglæde, tryghed og livskvalitet. Det er individuelt, hvad der skaber livsglæde for den enkelte.</p> <p>Borgerens trivsel kan fx komme til udtryk gennem følelsesmæssige reaktioner (verbalt og non-verbalt), en generel sindsstemning, skift i humør og energi, borgerens adfærd samt reaktioner ift. omverdenen, herunder hvordan borgeren er i stand til at opretholde sociale fællesskaber med medbeboere, nærtstående, venner mm.</p>	Scoring
givne valg	Borgeren viser ikke tegn på psykisk trivsel og tryghed	1
	Borgeren viser i meget begrænset omfang tegn på psykisk trivsel og tryghed	2
udtrykker behov		Borgeren viser i begrænset omfang tegn på psykisk trivsel og tryghed
	4	
	5	
mindre selvstændigt	Borgeren viser i nogen grad tegn på psykisk trivsel og tryghed	6
		7
selvstændigt	Borgeren viser i høj grad tegn på psykisk trivsel og tryghed	8
		9
	Borgeren viser fuldt ud tegn på psykisk trivsel og tryghed	10

3. SOCIALE KOMPETENCER / SOCIALT LIV

Sociale kompetencer / socialt liv		
Skala/graduering	<p>Dimensionen handler om borgerens relationer og reaktioner i forhold til venner, kæreste, pårørende og personer i og omkring hjemmet - herunder medarbejdere i dag- og botilbud, samt omgivelser generelt (fremmede).</p> <p>Der sættes fokus på, hvordan borgeren er i stand til at skabe, indgå i og vedligeholde relationer på en hensigtsmæssig og balanceret måde - både hvad angår andres og egne behov, samt hvordan borgeren forstår at agere i forhold til sociale normer.</p>	Scoring
givne valg	Borgeren er ikke i stand til at gøre brug af sociale kompetencer	1
	Borgeren er i meget begrænset omfang i stand til at gøre brug af sociale kompetencer	2
udtrykker behov		3
	Borgeren er i begrænset omfang i stand til at gøre brug af sociale kompetencer	4
5		
mindre selvstændigt	Borgeren er i nogen grad i stand til at gøre brug af sociale kompetencer	6
		7
selvstændigt	Borgeren er i høj grad i stand til at gøre brug af sociale kompetencer	8
		9
	Borgeren er fuldt ud i stand til at gøre brug af sociale kompetencer	10

4. KOMMUNIKATION

Kommunikation			
Skala/graduering	<p>Dimensionen handler om, i hvilket omfang borgeren er i stand til at gøre brug af sine ekspressive (egen kommunikation til andre) og impressive (forståelse af andres kommunikation) kommunikative færdigheder.</p> <p>Dimensionen handler også om, i hvilket omfang borgeren er i stand til at gøre brug af sine kommunikative kompetencer i det sociale samspil.</p>	Scoring	
givne valg	Borgeren har ikke handlemuligheder i forhold til kommunikation	1	
	udtrykker behov	Borgeren har i meget begrænset omfang handlemuligheder i forhold til kommunikation	2
mindre selvstændigt		Borgeren har i begrænset omfang handlemuligheder i forhold til kommunikation	3
		selvstændigt	Borgeren har i nogen grad handlemuligheder i forhold til kommunikation
mindre selvstændigt	Borgeren har i nogen grad handlemuligheder i forhold til kommunikation		5
		6	
selvstændigt	Borgeren har i høj grad handlemuligheder i forhold til kommunikation	7	
		8	
selvstændigt	Borgeren har i høj grad handlemuligheder i forhold til kommunikation	9	
		Borgeren har fuldt ud handlemuligheder i forhold til kommunikation	10

5. SUNDHED

Sundhed		
Skala/graduering	<p>Dimensionen handler om, i hvilket omfang borgeren formår at tage vare på sig selv fysisk og psykisk, at pleje og vedligeholde sin krop, og om kost-, drikke- og motionsvaner.</p> <p>Sundhed omhandler her både borgerens forståelse for sundhed og sundhedsfremmende vaner, og borgerens mulighed for at handle hensigtsmæssigt via tillærte strukturer.</p>	Scoring
givne valg	Borgeren varetager ikke sin sundhed	1
	Borgeren varetager i meget begrænset omfang sin sundhed	2
udtrykker behov		Borgeren varetager i begrænset omfang sin sundhed
	4	
	5	
mindre selvstændigt	Borgeren varetager i nogen grad sin sundhed	6
		7
selvstændigt	Borgeren varetager i høj grad sin sundhed	8
		9
	Borgeren varetager fuldt ud sin egen sundhed	10

6. MOBILITET

Mobilitet		
Skala/graduering	Dimensionen handler både om mobilitet i forhold til at kunne styre og anvende kroppen og i forhold til at kunne færdes i hverdagen og komme omkring indendørs og udendørs. Der sættes fokus på, hvordan borgeren anvender sine færdigheder med eventuelle hjælpemidler, i overensstemmelse med egne behov og ønsker for at kunne komme omkring. Der er også fokus på, hvordan borgeren oplever sig selvhjulpnen i dagligdagen til trods for eventuelle fysiske eller psykiske begrænsninger.	Scoring
givne valg	Borgeren er ikke mobil	1
	Borgeren er i meget begrænset omfang mobil	2
udtrykker behov		3
	Borgeren er i begrænset omfang mobil	4
5		
mindre selvstændigt	Borgeren er i nogen grad mobil	6
		7
selvstændigt	Borgeren er i høj grad mobil	8
		9
	Borgeren er fuldt ud mobil	10

7. PERSONLIG PLEJE

Personlig pleje		
Skala/graduering	Dimensionen handler om, praktiske og hygiejnemæssige opgaver i relation til personen selv (egenomsorg). Herunder af- og påklædning, kropspleje, at vaske sig, toiletbesøg og tandbørstning. Der fokuseres på, i hvilket omfang borgeren evner at varetage sin personlige pleje, herunder motivationen herfor (fx i forhold til at følge en rutine), samt borgerens indsigt i behovet for personlig pleje generelt.	Scoring
givne valg	Borgeren varetager ikke personlig pleje	1
	Borgeren varetager i meget begrænset omfang personlig pleje	2
udtrykker behov		Borgeren varetager i begrænset omfang personlig pleje
	4	
	5	
mindre selvstændigt	Borgeren varetager i nogen grad personlig pleje	6
		7
selvstændigt	Borgeren varetager i høj grad personlig pleje	8
		9
	Borgeren varetager fuldt ud personlig pleje	10

8. AKTIVITETER I DAGLIGDAGEN

Aktiviteter i dagligdagen		
Skala/graduering	Dimensionen handler om deltagelse i aktiviteter i både dag- og beskæftigelsestilbud og i hjemmet. En aktivitet kan fx være at arbejde, dække bord, spille spil, vande blomster eller vaske tøj. Aktiviteter i dagligdagen kan også vedrøre konkrete praktiske gøremål i hverdagen med fokus på botræning som fx indkøb, håndtering af post, madlavning og rengøring.	Scoring
givne valg	Borgeren deltager ikke i aktiviteter i dagligdagen	1
	Borgeren deltager i meget begrænset omfang i aktiviteter i dagligdagen	2
udtrykker behov		Borgeren deltager i begrænset omfang i aktiviteter i dagligdagen
	4	
	5	
mindre selvstændigt	Borgeren deltager i nogen grad i aktiviteter i dagligdagen	6
		7
selvstændigt	Borgeren deltager i høj grad i aktiviteter i dagligdagen	8
		9
	Borgeren deltager fuldt ud i aktiviteter i dagligdagen	10

9. FRITID OG BESKÆFTIGELSE

Fritid og beskæftigelse		
Skala/graduering	Dimensionen handler om borgerens aktive deltagelse i aktiviteter ud fra de forudsætninger, borgeren har. Dette omfatter deltagelse i udflugter, fritidsinteresser (svømning, ridning, computerspil etc.) deltagelse i fritids- og kulturtilbud, herunder om borgeren formår at dyrke sine fritidsinteresser hensigtsmæssigt. Dimensionen handler også om, hvordan borgeren deltager i og profiterer af formelle dag - og beskæftigelsestilbud samt netværks- og klubtilbud.	Scoring
givne valg	Borgeren udviser ikke tegn på at profitere af fritids- og beskæftigelsestilbud	1
	udtrykker behov	Borgeren udviser i meget begrænset omfang tegn på at profitere af fritids- og beskæftigelsestilbud
3		
Borgeren udviser i begrænset omfang tegn på at profitere af fritids- og beskæftigelsestilbud		4
	5	
mindre selvstændigt	Borgeren udviser i nogen grad tegn på at profitere af fritids- og beskæftigelsestilbud	6
		7
selvstændigt	Borgeren udviser i høj grad tegn på at profitere af fritids- og beskæftigelsestilbud	8
		9
	Borgeren udviser fuldt ud tegn på at profitere af fritids- og beskæftigelsestilbud	10

10. ØKONOMI

Økonomi		
Skala/graduering	Dimensionen handler om, borgerens forståelse for penge og tid, forskelle i værdi og forståelsen af nødvendigheden af opsparing for at købe noget ønsket. Forståelse for penge og økonomi handler også om, i hvilket omfang borgeren er i stand til at varetage egne økonomiske interesser hensigtsmæssigt, og om han/hun viser forståelse for sammenhæng mellem adfærd og udgifter/forbrug.	Scoring
givne valg	Borgeren udviser ikke forståelse for økonomi	1
	Borgeren udviser i meget begrænset omfang forståelse for økonomi	2
udtrykker behov		Borgeren udviser i begrænset omfang forståelse for økonomi
	4	
	5	
mindre selvstændigt	Borgeren udviser i nogen grad forståelse for økonomi	6
		7
selvstændigt	Borgeren udviser i høj grad forståelse for økonomi	8
		9
	Borgeren udviser fuldt ud forståelse for økonomi.	10

HJÆLPESPØRGSMÅL

Spørgsmålene kan anvendes i den faglige dialog eller til egen refleksion, med henblik på at få et helhedsbillede af borgeren.

De kan både anvendes som indledning til dialogen, og konkret i forhold til den enkelte dimension, alt efter hvad der giver mening. Spørgsmålene kan være en hjælp til at finde frem til, hvilke indikatorer der vælges som relevante for borgeren, samt hvilke indikatorer der vægter i den aktuelle scoring.

- Hvordan evner borgeren at regulere sin adfærd?
- Hvad er borgerens mulighed for at udvikle kompetencer?
- Hvordan fungerer borgeren i forskellige situationer og relationer?
- Hvordan håndterer borgeren forandringer i omgivelserne?
- Hvordan reagerer borgeren på stimuli?
- Hvilken form for støtte profiterer borgeren af?
- Drager borgeren nytte af hjælpemidler?
- Har han/hun behov for støtte til at anvende hjælpemidler?
- I hvilket omfang og i hvilke situationer tager borgeren selv initiativ?
- Hvordan er borgerens dømmekraft?
- Hvad giver borgeren udtryk for i forhold til dimensionen?
- I hvilket omfang har dimensionen betydning for borgerens oplevelse af livskvalitet?

KØBENHAVNS KOMMUNE

Socialforvaltningen

Februar 2015